

LATVIJAS REPUBLIKA
PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESA

Aglonas iela 1a, Preiļi, LV-5301, tālrunis: 65322106, e-pasts: barintiesa@preili.lv

Preiļos

15.02.2019. Nr.1- 14 / 85

Preiļu novada domei

PĀRSKATS PAR PREIĻU NOVADA BĀRIŅTIESAS DARBU 2018.GADĀ

Pārskats par Preiļu novada bāriņtiesas darbu ir sagatavots, pamatojoties uz Bāriņtiesas likuma 5.panta ceturrtās daļas prasībām, kas paredz, ka bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams mājas lapā.

Preiļu novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar Preiļu novada pašvaldības 2009.gada 17.jūlijā apstiprināto nolikumu un pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, Civillikumu, citu normatīvo aktu un publisko tiesību principiem, prioritāri nodrošina bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna un aizgādībā esošas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Darba organizācija

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētāja Natālija Rivža, priekšsēdētājas vietniece Anna Lazdāne, bāriņtiesas locekļi Everita Raščevska, Anna Dzidra Bernāne, Līvija Pastare, kuri piedalās bāriņtiesas sēdēs, veic bērnu dzīves apstākļu pārbaudes, nodrošina ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu un aizgādībā esošo personu mantisko un personisko tiesību ievērošanas uzraudzību, kā arī pilda citus pienākumus saskaņā ar amata aprakstu. Bāriņtiesas lietvedības sekretāre ir Nellija Kondratjeva. Visiem bāriņtiesas darbiniekiem ir pienākumu veikšanai atbilstoša izglītība. Regulāri tiek celta profesionālā kvalifikācija, apmeklējot kursus un seminārus. 2018.gadā viens no

bāriņtiesas locekļiem ir apguvis profesionālās pilnveides izglītības programmu “Bāriņtiesas vadība un organizācija”. Darbinieki regulāri dalījās pieredze ar kolēģiem no Latgales reģiona, lai sekmētu savu profesionālo izaugsmi un kompetenci. Preiļu novada bāriņtiesa ir Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas biedrs.

Ikdienas bāriņtiesas darbības nodrošināšanai nosūtīti 504 dokumenti un saņemti 119 fizisku un juridisku personu iesniegumi, kā arī 313 ienākošie dokumenti. Pārskata gadā ierosinātas 21 jaunas lietas. 2018.gada 31.decembrī bāriņtiesā aktīvas ir 394 lietas. Ikdienā bāriņtiesa sniedz konsultācijas Preiļu pilsētas un Preiļu novada iedzīvotājiem bāriņtiesas kompetences jautājumos.

2018.gadā bāriņtiesas darbinieki 37 reizes piedalījušies tiesas sēdēs Preiļos, Daugavpilī, Rēzeknē, Jūrmalā. Bāriņtiesa tiesas procesos bijusi gan prasītājs, gan tiesas pieaicināta iestāde, viedokļa un atzinuma sniegšanai. Bāriņtiesa pārstāvēta lietās par saskarsmes tiesību noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, aizgādības tiesību atņemšanu un atjaunošanu, rīcībspējas ierobežošanu, bērnu mantisko interešu pārvaldīšanu. Iestādes darbinieki piedalījās lietās izskatīšanā kriminālprocesos.

Pieprasīti un saņemti gada norēķini par bērnu personisko un mantisko tiesību pārstāvēšanu 43 aizbildnības lietās, 21 lietās par bērna mantas pārvaldību un 31 aizgādības lietās. Bāriņtiesa norēķinu pareizību pārbauda, pieprasot izziņas attiecīgajām iestādēm.

Bāriņtiesa strādā ar nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmu (NPAIS), audžuģimeņu informācijas sistēmu (AĢIS) izmanto Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodu reģistra, Iedzīvotāju reģistra datu bāzes un Pašvaldības sociālās palīdzības informācijas sistēmas datus. 2018.gadā NPAIS un AĢIS sistēmās ir ievadīti dati par pārskata gada ierosinātajām lietām.

2018.gada Preiļu novada bāriņtiesa ir pieņēmusi 63 lēmumus. Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un lēmumus pieņem koleģiāli. Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos, un jārīkojas nekavējoties, lai nodrošinātu bērnam drošus apstākļus, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna nošķiršanu, aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, aizbildņa vai audžuģimenes atstādināšanu no pienākumu pildīšanas un bērna nogādāšanu drošā vietā. Šogad bāriņtiesas priekšsēdētāja un bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece pieņēma 7 vienpersoniskos lēmumus, kuri skara 8 bērnus. Neviens no bāriņtiesas pieņemtajiem lēmumiem pārskata gadā nav pārsūdzēts tiesā.

Preventīvais darbs

Preiļu novada bāriņtiesa, sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldi, 2018.gadā veltīja pastiprinātu uzmanību preventīvajam darbam ģimenēm ar bērniem. Bāriņtiesas darbinieki gada laikā veica 275 dzīves apstākļu pārbaudes ģimenēs, kur uzturas nepilngadīgie bērni un personas ar ierobežotu rīcībspēju.

Šī gada ietvaros bāriņtiesa informējusi Labklājības pārvaldi, pašvaldības policiju un citas institūcijas par 9 ģimenēm, kurās netiek pietiekoši nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana. 7 ģimenēm, kurās aug 13 bērni, bāriņtiesa sadarbībā ar Labklājības pārvaldi uzdeva noteiktajā termiņā novērst bērnu attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Pateicoties Preiļu novada pašvaldības sociālā atbalsta pakalpojumiem, veiksmīgai starpinstitucionālajai sadarbībai ar Labklājības pārvaldi, izglītības pārvaldi, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem un pedagogiem, izglītības iestādēm, ģimenes ārstiem, Valsts un pašvaldības policiju, Probācijas dienestu, vecākiem, var konstatēt, ka kopumā ģimenēs ir uzlabojusies izpratne par bērnu aprūpi un uzraudzību. Šogad ir samazinājies gadījumu skaits, kad bāriņtiesai vajadzēja iesaistīties bērna interešu un tiesību aizsardzībā, izņemot bērnu no ģimenēs ar vienpersonisko lēmumu (2018.gadā pieņemti 7 lēmumi, 2017.gadā – 9 lēmumi), pārtraucot aizgādības tiesības (2018.gadā 6 personām, 2017.gadā 16 personām). Bāriņtiesa pieņēma lēmumus par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu 3 personām, sniedza prasības pieteikumu tiesā par bērna aizgādības tiesību atņemšanu 6 vecākiem un 4 personām ar tiesas spriedumu ir atņemtas aizgādības tiesības uz bērniem.

2018.gadā uz pārrunām bāriņtiesā, lai pieprasītu paskaidrojumus, dotu norādījumus, uzdotu pienākumus bērnu aizgādības jautājumos un nodrošinātu bērnu personisko vai mantisko tiesību aizsardzību, kā arī, lai sniegtu atbalstu grūtības nonākušajiem vecākiem, uzaicinātas 8 ģimenes. Bāriņtiesa iesaistās gadījumu risināšanā, kad nepilngadīgajiem ir neattaisnoti mācību kavējumi, uzvedības un likumu pārkāpumi, kad bērni ir iesaistīti konfliktos, lieto atkarības izraisošas vielas, nepakļaujas audzināšanai. Lai vispusīgi palīdzēt vecākiem, uz pārrunām tika aicināti Preiļu pašvaldības institūciju pārstāvji no Labklājības pārvaldes, Preiļu novada pašvaldības policijas un izglītības iestādēm.

Ārpusģimenes aprūpe

Ja bērns ir palicis bez vecāku aizgādības, (bērna vecāki ir miruši, vecākiem ir pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, bērna vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi

aprūpēt un uzraudzīt bērnu, bērna vecāki ir nepilngadīgi un citos gadījumos), bāriņtiesa koleģiāli lemj par bērnam piemērotāko ārpusģimenes veidu – aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. 2018.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās 56 Preiļu novada bērni, no tam audžuģimenes aprūpē - 11 bērni, aizbildņu ģimenēs - 43 bērni, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās - 2 bērni (viens bērns ar smagām veselības problēmām atrodas Valsts sociālās aprūpes centrā). Pagājušajā gadā ārpusģimenes aprūpe no jauna ir nodrošināta 5 bērniem. Aizbildņu pienākumus visbiežāk pilda bērnu radnieki (6 personas), vecvecāki (13 personas) un bērniem emocionāli tuvas personas, kas nav radnieki (13 personas). Lai izvērtētu ārpusģimenes pakalpojuma kvalitāti, bāriņtiesas darbinieki veic ikgadējo bez vecāku gādības palikušo bērnu dzīvesvietas pārbaudi, lai pārliecinātos par bērnu aprūpi un uzraudzību, noskaidro bērna un ģimenes locekļu viedokļus, seko līdzi darbībām ar bērna mantu, izsniedz bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Šobrīd Preiļu novadā ir tikai viena audžuģimene, kur ir ievietoti divi bērni. Preiļu novada bāriņtiesa aicina novada iedzīvotājus būt aktīviem un atbalstošiem, dalīties mīlestībā, kļūstot par audžuģimeni bērniem, kuri ir palikuši bez vecāku gādības.

Adopcijas lietas

2018.gada bāriņtiesa par adoptētājiem atzinusi 6 personas, kas izteikušas vēlmi adoptēt svešu, ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu vai vienas ģimenes divus vai trīs bērnus. Potenciālajiem adoptētājiem tika veikta izpēte – sarunas, dzīves apstākļu pārbaudes, ģimeņu locekļu savstarpējo attiecību, motivācijas noskaidrošana, informācijas iegūšana par veselības stāvokli, sodāmību pārbaude, psihologa atzinuma analīze un tad bāriņtiesas sēdē tika pieņemts lēmums par atbilstību adoptētāja statusam. Trīs bērni pārskata gadā tika nodoti pirmsadopcijas aprūpē ar regulāru bāriņtiesas kontroli līdz adopcijas apstiprināšanai tiesā un 2018.gadā viņu adopcija ir apstiprināta tiesā.

Atzinumi sniegšanai tiesai

Viena no darbietilpīgam un komplicētam jomam bāriņtiesas darbā ir atzinumu sniegšana pēc tiesas pieprasījuma. Pārskata gadā bāriņtiesa ir sniegusi četrus atzinumus tiesai par kārtību, kādā vecāki var izmantot saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt

personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar saviem bērniem, par bērna dzīvesvietas noteikšanu, atsevišķas aizgādības noteikšanu, aprūpes un uzraudzības tiesību noteikšanu.

Vecāku aprūpē esoša bērna nodošana citas personas aprūpē

Pārskata gadā par viena vecāka aprūpē esošajiem bērniem, kuru vecāks darba dēļ ilgāku laika periodu izbrauc uz ārzemēm, un laiks ir ilgāks par trīs mēnešiem, bāriņtiesa pieņēmusi lēmumus, ka bērna nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm un persona spēs bērnu pienācīgi aprūpēt. Bāriņtiesā ir 9 lietas par bērnu nodošanu citu personu aprūpē, kurās bāriņtiesa veic šo bērnu personisko un mantisko tiesību ievērošanas uzraudzību.

Citas lietas

Bāriņtiesa pieņēmusi 6 lēmumus par ģimenes valsts pabalsta izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnu vai izmaksāšanu pašam bērnam, ja viņš ir sasniedzis 15 gadu vecumu.

Aizgādības lietu pārraudzība

Viena no bāriņtiesas darbības sfērām ir aizgādības lietu pārraudzība. Aizgādībā esoša persona ir pilngadīga persona ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu. Pēc sprieduma par rīcībspējas ierobežojuma noteikšanu stāšanās likumīgā spēkā, bāriņtiesa pieņem lēmumu par aizgādņa iecelšanu. 2018.gadā bāriņtiesā bija 31 aktīvas lietas par aizgādņa iecelšanu personai ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa uzrauga aizgādībā esošo tiesību un interešu ievērošanu, pieprasot no aizgādņiem norēķinus, pārbaudot tos, kā arī veicot šo personu dzīves apstākļu pārbaudes.

Bāriņtiesa arī iecel aizgādņus promesošas personas mantai un mantojumam, ja ar notāra taisītu notariālo aktu nodibināta aizgādība, ja mantojuma atstājējam piederējis uzņēmums vai saimniecība, un tā darbība jāturpina līdz brīdim, kad mantiniekiem apstiprinātas mantojuma tiesības. 2018.gadā ir ierosinātas 2 lietas par aizgādņa iecelšanu mantojumam.

Bāriņtiesu apliecinājumi

Bāriņtiesas locekļi visos Preiļu novada pagastos izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likuma 61.pantā noteiktos uzdevumus. 2018.gadā Preiļu un Aizkalnes pagastā izdarīti 240 apliecinājumi, Pelēču pagastā 55 apliecinājumi, Saunas pagastā - 82. Ir sagatavoti 45 darījuma akta projekti.

Arhīvs

Bāriņtiesa veido un uztur savu arhīvu atbilstoši arhīva likumam, kurā glabājās pastāvīgi glabājamās lietas no 2001.gada līdz 2018.gadam. 2018.gadā pastāvīgi glabājamās lietas par laika periodu no 1996.gada līdz 2001.gadam nodotas Daugavpils zonālajā Valsts arhīvā.

Ar cieņu,
Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētāja

Natālija Rivža